

MINTA ERDÉSZET

**ERDEI KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEINEK LÉTESÍTÉSI
TERVE**

- 2 0 9 9 -

Erdőgazdálkodó:

Nagyminta Zrt.

Minta Erdészet

Székhely

Erdőgazdálkodói kód: 1234567

Tervező:

.....

XY

okl. erdőmérnök,

jogosult erdészeti szakszemélyzet

névjegyzéki száma: 1234

Helység, év, hónap.

A létesítési tervben foglaltakkal egyetértek:

.....

erdőgazdálkodó

Helység, év, hónap.

TARTALOMJEGYZÉK

TERVEZŐI NYILATKOZAT	3
1. BEVEZETŐ	4
2. ELŐZMÉNYEK	5
3. VIZSGÁLATOK	5
3.1. A tervezési terület jellemzése	5
3.1.1. Földrajzi elhelyezkedés, megközelítés	5
3.1.2. Földterületi adatok, tulajdonviszonyok	6
3.2. A ... erdőtömb közjóléti feltárása	6
3.3. A tervezési terület erdei közjóléti berendezései, használata	7
4. FEJLESZTÉSI TERV	8
4.1. Területfelhasználási terv	8
4.1.1. Alsóerdői erdei kirándulólóhely	9
4.1.2. Magas-dombi kilátó	10
4.1.3. Erdőismereti tanösvény	11
4.1.4. Közjóléti irányítórendszer	13
4.2. Közjóléti feltárási terv	14
4.2.1. Gépkocsi közlekedés	14
4.2.2. Gyalogos, kerékpáros, lovas közlekedés	14
4.3. Az erdei közjóléti berendezések fenntartása, kezelése	15

MELLÉKLETEK

Emlékeztetők

Erdőgazdálkodó hozzájáruló nyilatkozata (amennyiben más a közjóléti kezelő)

Erdei kilátó műszaki vázlattervei

TÉRKÉPMELLÉKLETEK *(Műszaki leíráshoz kötve vagy külön)*

MINTA ERDÉSZET KÖZJÓLÉTI LÉTESÍTMÉNYEINEK LÉTESÍTÉSI TERVE

1. Átnézeti térkép M = 1 : 20 000
2. Területfelhasználási térképlapok
 - **Alsóerdői erdei kirándulólóhely** M = 1 : 500
 - **Magas-dombi kilátó** M = 1 : 500
 - **Erdőismereti tanösvény** M = 1 : 2 000

A FEJEZETEK SZÖVEGMINTÁKAT, PÉLDÁKAT TARTALMAZNAK, AMELYEK SEGÍTHETIK A TERVDOKUMENTÁCIÓ ÖSSZEÁLLÍTÁSÁT!

ZÖLD SZÍNŰ KIEMELÉSSSEL JELÖLTÜK AZOKAT A FEJEZETEKET, AMELYEK MEGÍRÁSÁT A 61/2017. (XII. 21.) FM RENDELET 4. § (4) BEKEZDÉS KÖTELEZŐEN ELŐÍR!

TERVEZŐI NYILATKOZAT

<<MINTA>>

Jelen közjóléti létesítési terv az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény, annak végrehajtását tartalmazó 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint az egyéb ágazati jogszabályoknak megfelelő.

A tervdokumentációban szereplő bejelentés köteles erdei közjóléti berendezések megvalósítása leghamarabb a létesítési szándék erdészeti hatósághoz történő bejelentését követő 21. naptól, az engedélyköteles erdészeti létesítménynek minősülő erdei közjóléti berendezések megvalósítása az illetékes hatóság jogerős létesítési engedélye és az erdészeti hatóság jogerős erdő igénybevételi engedélye alapján létesíthetők.

Az ötnél több erdei közjóléti berendezést tartalmazó tervezett erdei közjóléti létesítmény létesítési szándék bejelentőjéhez csatolni kell az adott erdei közjóléti létesítményre vonatkozó közjóléti létesítési tervet.

Az erdei közjóléti berendezéseket a 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet 4. melléklet szerinti szakmai-műszaki meghatározások figyelembevételével kell megvalósítani.

A közjóléti fejlesztés megvalósítása, az erdei közjóléti létesítmények és berendezések üzemeltetése során a vonatkozó jogszabályokat be kell tartani.

Az erdei közjóléti létesítmény kivitelezése során a létesítési munkákat felsőfokú erdészeti szakirányú végzettséggel rendelkező jogosult erdészeti szakszemélyzet felelős műszaki vezetése vagy műszaki ellenőrzése mellett a munkák elvégzéséhez megfelelő engedéllyel és gyakorlattal rendelkező dolgozók végezhetik.

Az összes munkára vonatkozóan követelmény az egészségvédelmi óvórendszabályok betartása és betartatása.

Helység, év, hónap

.....

XY

okl. erdőmérnök,
jogosult erdészeti szakszemélyzet
névjegyzéki száma: *1234*

1. BEVEZETŐ

Az ... település közelében elhelyezkedő ... *parkerdő* közjóléti célú hasznosítása iránt egyre fokozódó érdeklődés mutatkozik. A lakosok szabadidejükben előszeretettel felkeresik, de kirándulási időszakokban turisták is látogatják, akik elsősorban a (*vonzerő megnevezése*) keresik fel.

Az erdő látogatóit jelenleg semmi vagy nagyon kevés erdei közjóléti létesítmény fogadja. Az erdőgazdálkodó ezen változtatni kíván, a *vagyongazdálkodásában/tulajdonában* lévő erdőterületeken a meglévő erdei közjóléti berendezések szükség szerinti felújításán túlmenően új erdei közjóléti létesítményeket kíván megvalósítani a későbbiekben részletezett helyszíneken és tartalommal. Ennek során a fő megközelítési irányokat, a turistautakat, a kerékpáros és lovas nyomvonalakat az erdő közeli közlekedési utat figyelembe véve egy erdei kirándulókör -, egy kilátó - és egy erdei tanösvény típusú erdei közjóléti létesítményt kíván létrehozni 2018-ban. A különböző típusú nyomvonalak elágazási, találkozási pontjaiban a terepen való tájékozódás megkönnyítése érdekében irányító táblák kihelyezésével egy egységes tájékoztatási rendszer kialakítására is szükség van.

Miután a tervezett erdei közjóléti létesítmények ötnél több erdei közjóléti berendezést fognak tartalmazni, ezért szükség van közjóléti létesítési terv készítésére.

A tervdokumentáció felhasználható a közjóléti fejlesztés bejelentéséhez, engedélyeztetési és egyeztetési eljárásaihoz, a kivitelezéshez, továbbá a készítmény kiviteli tervekhez.

A bejelentés köteles erdei közjóléti létesítmények létesítési szándékát külön-külön nyomtatványon kell bejelenteni az erdészeti hatóság részére. Az ötnél több erdei közjóléti berendezést tartalmazó erdei közjóléti létesítmény létesítési szándékának bejelentése mellé jelen közjóléti létesítési terv is csatolandó.

Az erdőterületeket érintő közjóléti fejlesztések végrehajthatósága bejelentéshez vagy más hatóságnál engedélyezési eljáráshoz és az erdészeti hatóságnál erdő igénybevételi eljáráshoz kötött. A követendő eljárást az határozza meg, hogy a közjóléti fejlesztés tartalmaz-e engedélyköteles erdészeti létesítménynek minősülő erdei közjóléti berendezést. Esetünkben ez a *Magas-dombi* kilátó elnevezésű tervezett erdei közjóléti létesítmény erdei kilátóját érinti, amelyet az illetékes építésügyi hatóságnál építészterv alapján engedélyeztetni, az erdészeti hatóságnál pedig az erdő igénybevétele iránti engedélyt kell kérni. Az erdészeti hatósághoz történő létesítési szándék bejelentését, valamint az erdő igénybevételeének engedélyezése iránti kérelmet a ... Megyei Kormányhivatal ... Járási Hivatalához (továbbiakban: erdészeti hatóság), kell benyújtani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (továbbiakban: Evt.), az annak végrehajtását tartalmazó 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet (továbbiakban: Vhr.), továbbá az egyes erdészeti hatósági eljárások, bejelentések, valamint hatósági nyilvántartások eljárási szabályait tartalmazó 433/2017. (XII. 21.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. r.) szerint.

Amennyiben a tervezett bejelentés köteles erdei közjóléti berendezések kihelyezése érdekében fakivágásra van szükség, akkor:

- ha van az érintett erdőrészlet erdőtervében fahasználati lehetőség, akkor a szükséges fakivágást az erdőgazdálkodónak a megfelelő nyomtatványon előzetesen be kell jelentenie az erdészeti hatóság részére,

- ha nincs az érintett erdőrészlet erdőtervében fahasználati lehetőség, akkor a fakivágás elvégeztetése érdekében az erdőgazdálkodónak az erdészeti hatósághoz erdőterv módosítása iránti kérelmet kell benyújtania, megjelölve abban a fakitermelésre vonatkozó szándékát, annak célját, továbbá megadva a tervezett fakitermelésre vonatkozó adatokat.

2. ELŐZMÉNYEK

Az erdőgazdálkodó az ez év tavaszán elkezdődött előkészítéseket követően megbízta a tervezőt a *Minta Erdészet* öt erdei közjóléti berendezésnél többet magába foglaló erdei közjóléti létesítmények létesítési tervének elkészítésével. Tervezési feladatul a ... *parkerdő* és a kapcsolódó fogadási terület közjóléti fejlesztésének feltárását és leírását, az elvégzendő munkák körének meghatározását, azok szükség szerinti ütemezését, továbbá a közjóléti fejlesztés bejelentésével, esetleges engedélyezési eljárásával kapcsolatos ügymenet megadását határozta meg. A terv tartalmát a 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet (továbbiakban: Vhr.) 4. § (4) bekezdésében foglaltak szerint kell összeállítani.

A múlt tapasztalataiból kiindulva alapelveként fogalmazódott meg, hogy a tervezendő közjóléti fejlesztések visszafogott eszközigényűek legyenek (gondolva a berendezések későbbi fenntartási, üzemeltetési költségeire). Az értékesebb berendezéscsoportok a fogadási területen, lehetőség szerint védelemmel ellátva kerüljenek megtervezésre.

Az ... *erdőtömb* közjóléti fejleszthetőségének meghatározása érdekében *2018. hónap* az erdőgazdálkodó képviselőjével rövid terepi bejáráson ismerkedtem a meglévő állapotokkal és az erdészet által javasolt közjóléti fejlesztési elképzelésekkel, illetve annak korlátaival. Ezt követően több alkalommal részletes terepi bejárást végeztem és kézi GPS-szel tájékozódó felméréseket végeztem. A helyszínelések során vizsgáltam a növényállományt, a terepviszonyokat, az erdő feltáró hálózatát, rögzítettem az erdőtömbön áthaladó turistautak nyomvonalát, a meglévő közjóléti berendezéseket, ismerkedtem az ... *erdőtömböt* látogatók igényeivel.

Az erdőgazdálkodó átadta a tervezési terület digitális erdészeti térképét, az érintett erdőrészek adatait és az ingatlan nyilvántartási adatokat.

A fejlesztési lehetőségek tisztázása érdekében tanulmányoztam település településrendezési és szabályozási tervét.

A vizsgálatok, az adatgyűjtések, a helyszínen gyűjtött adatok, a megfogalmazott elvárások és javaslatok, a beszerzett információk alapján állítottam össze a *Minta Erdészet* közjóléti fejlesztési programját, amelyet *2018. hónap, nap* az erdőgazdálkodóval egyeztettem. Az egyeztetésről készített Emlékeztető a Mellékletek között található.

A bemutatott program és az egyeztetéseken elhangzottak, továbbá az azt követő véleménycserek, a kiegészítő helyszínelés figyelembe vételével állítottam össze jelen tervdokumentációt.

3. VIZSGÁLATOK

3.1. A tervezési terület jellemzése

3.1.1. Földrajzi elhelyezkedés, megközelítés

Minta város az Alpokalján, a Perint- és a Gyöngyös-patak lapályán fekszik. A város Vas megye nyugati szélén, az országhatár közelében (attól 15 km-re van), a 86.-87. számú főutak találkozásánál van. Innen indul nyugati irányba a 89. számú gyorsforgalmi út, amely kapcsolatot teremt a *X* ezres lakosú város és a 40 km-re lévő ausztriai A2 jelű autópálya között, amely az európai sztrádahálózat része. Az előzőeken túlmenően a várost a környező településekkel számos alacsonyabb rendű közút köti össze, többek között *Bé településsel* is, amely közigazgatási területén helyezkedik el a ... *parkerdő* számottevő területe.

A közúti közlekedés szempontjából igen kedvező helyzetben lévő város elérhetőségét a vasút tovább fokozza, hiszen vasúti csomópontja van.

A ... *erdőtömb* közúti elérhetősége egyedül *Minta város* belterülete felől adott. A belterületen található emlékműhöz tartozó park mellett induló Jégpince utcán elindulva, majd a Parkerdei úton továbbhaladva, 3,1 km-t aszfalt burkolatú úton megtéve érhető el a ... *parkerdő* fogadási területe. A megközelítő út külterületi szakaszát kétoldali erdősáv, vagy erdő kíséri. Ezen az úton napi 3 pár helyi járatú busz közlekedik, melynek végfordulója az ... *parkerdő* szélén van. A közúton túlmenően a ... *erdőtömb* határait a város felől, illetve a környező települések felől számos zártkerti és külterületi mezőgazdasági út (jellemzően zúzalékkal borított vagy javított földút) is eléri.

Az erdőn számos turistaút, többek között a Rockenbauer Pál Dél-Dunántúli Kéktúra nyomvonala is áthalad.

3.1.2. Földterületi adatok, tulajdonviszonyok

A ... *erdőtömb* fontosabb ingatlan-nyilvántartási adatai:

Helyrajzi számok: *Minta város* külterület *0123/12*

Bé község külterület *0123/12*

Művelési ág: *xxx*

Terület: *Minta város 123,0123 ha*

Bé község 12,0123 ha

Mindösszesen: *345,6789 ha*

Tulajdonos: *xxx*

Tulajdoni hányad: *1/1*

Vagyonkezelő: *erdőgazdálkodó neve, székhelye*

A ... *erdőtömb* lényegesebb erdőtervi adatai:

Helység, tagszám(ok): *Minta 1-12 tagok; Bé 1-3 tagok*

Terület: *345,6789 ha*

Erdőgazdálkodó: *név, erdőgazdálkodói kódja*

Elsődleges rendeltetések: *xxx*

Jellemző üzemmód: *xxx*

Jellemző faállománytípus-csoport(ok): *xxx*

Védettség foka: *védett/nem védett*

Natura 2000 hálózat: *része/nem része*

3.2. A ... *erdőtömb* közjóléti feltárása

A ... *erdőtömbön* észak-dél irányban áthalad a Rockenbauer Pál Dél-Dunántúli Kéktúra nyomvonala, ezen túlmenően a zöld sáv jelzésű, a zöld és kék kereszt jelzésű turistautak is feltárják egy-egy részét. A *Bé 2 F és G* jelű erdőrészek határán, a Kéktúráról nyugati irányba leágazóan található egy sárga jelzésű turistaút is, melyen 230 m-t haladva elérjük azt a magántulajdonú fiatal erdőt, majd azt követően mezőgazdasági területeket, ahol már nincs kijelölve a turistaút.

A meglévő turistautak erdőn belüli együttes hossza *14,5* km.

A turistautakon túlmenően futófolyosók is behálózják az erdő területét, ezek együttes hossza *8,6* km. Erdőn belüli nyomvonalai a *Minta 2 A* jelű részlet szélétől indulnak és gyakorlatilag teljesíthetőségüket illetően három nehézségi fokozatú kört írnak le az indulási helyen található tájékoztató táblán bemutatott nyomvonalon. Rendszeres használatuknak köszönhetően felszínük a célnak megfelelő minőségű. Környezetükben változó szélességű cserjementes vagy átlátható növényborítottságú terület van. A futófolyosók jelzése a teljesítésükre vonatkozó

nehézségi foktól (A: enyhe emelkedővel, lejtővel; B: keményebb emelkedőkkel, lejtőkkel; C: enyhébb emelkedővel, lejtővel) függően eltérő. A jelzések minősége, értelmezhetősége nehéz, megtalálásuk időnként nehézségekbe ütközik. A jelzésekre alapozva elágazásaik nehezen, vagy egyáltalán nem fedezhetők fel. Az idegen használó részére nincs információ arra vonatkozóan, hogy adott nyomvonalon elindulva mi vár rá (hossz, futófolyosó jellemző).

A fentiekben leírt nyomvonalakon túlmenően az erdőterületen számos erdészeti magánút, 6 m-nél szélesebb és keskenyebb nyiladék található. Ezek jelenleg nem töltenek be közjóléti funkciót.

Az erdőterület kiskerti övezettel határos részein a murvás utak egy része annak ellenére erdő művelési ágú területen fut, hogy a zártkerti telkek elérhetőségét szolgálják. Ezek az erdőterületben útként szerepelnek. Vannak olyan murvás útszakaszok is, amelyek önálló földrészletek vagy alrészletek kivett út vagy saját használatú út jelöléssel. Ezek vagyongazdálkodója az erdőgazdálkodó, a közcélú forgalom előtt megnyitott erdészeti magánutaknak minősülnek.

A bemutatott erdőszél közeli murvás utakról számos helyen indulnak az erdő belseje felé földutak, ezek járművel történő használata tilos.

A lovasok nem használhatják a jelölt sétautakat és futófolyosókat. Erre a korlátozásra, a motorosokra is vonatkoztatva, a fogadási területen elhelyezett tájékoztató táblán felhívják a figyelmet. Ennek ellenére a parkerdő számos útját és ösvényét előszeretettel használják a lovasok.

3.3. A tervezési terület erdei közjóléti berendezései, használata

A tervezési terület erdővel borított részén a múlt jelentős beruházási és fenntartási munkái ellenére, a folyamatos rongálásoknak köszönhetően erdei közjóléti berendezésként mára csupán 2 db tornagerenda maradt (**Bé 3 K** jelű erdőrészlet keleti sarka)! Az egykori számos erdei közjóléti berendezésnek mára már csak a helye, illetve betontuskói, illetve a **Bé 2 B** jelű erdőrészlet délnyugati sarkában az egykori kút kútgyűrűi, környezetében a berendezésekhez tartozó betonlapok maradtak.

Az egész tervezési terület használatának ismertetésénél ki kell térni az intenzív illegális hulladék-elhelyezési gyakorlatra. Ezt elsősorban a kiskerti övezetben élők követik el (nincs szervezett hulladékelszállítás ebben a kiskerti övezetben!), akik előszeretettel használják az erdőterületet a feleslegessé váló használati eszközeik, továbbá a keletkező hulladék elhelyezésére. Ezen túlmenően egyes vállalkozások (autógumi javító, karosszéria lakatos, épületszigetelő) hulladékkupacai annak ellenére jelenleg is megtalálhatók az erdőben, hogy az erdészeti saját költségén rendszeresen elvégzi az illegálisan kihelyezett hulladék elszállítását.

4. FEJLESZTÉSI TERV

A nagyvárosok közelében lévő erdőterületek közjóléti szolgáltatásainak biztosítására ma is hatalmas szükség van. Az 1970-es években kialakított ... *parkerdő* mára gyakorlatilag csak nevében őrizte meg közjóléti szerepét. A valóságban a futófolyosókon, a turistautakon kívül más erdei közjóléti berendezés az erdőtörvény hatálya alá tartozó területen nincs. Ennek okát az előző fejezetekben bemutatam.

A keserű tapasztalatok ellenére az erdőgazdálkodónak lépnie kell, az erdőben számos szabadidős és egészségmegőrző tevékenység lehetőségét kell megteremtenie.

A lakosság részéről nagy érdeklődés mutatkozik a térítésmentes szabadidős tevékenységek iránt, ennek alkalmas és igen kedvelt helyszíne az erdő. Ehhez kapcsolódóan az erdőgazdálkodó elhatározta, hogy jelentős közjóléti fejlesztéseket kíván végrehajtani a ... *parkerdő* területén. Ennek tervezett kezdési időpontja 20...

A fejlesztési terület jelen terv tervezési területe. Annak érdekében, hogy a tervezett fejlesztések minél hatékonyabban elérjék céljukat, meg kell akadályozni a múltban tapasztalt rongálások újbóli bekövetkezését. Sajnos társadalmunk, így a ... *parkerdő* környékén élők, az ide kilátogató emberek viselkedéskultúrája sem változott még meg oly mértékben, hogy ettől ne kelljen tartani. A vandál pusztításnak a különleges anyaghasználat és kivitelezésen túl az egyedüli visszatartó erő a közel állandó őrző-védő jellegű jelenlét és az állandó jó állapotban tartás. Ezt az őrzést egyedül az erdőgazdálkodó nem tudja felvállalni, mindenképpen szükség van a város, a rendőrség bevonására, az ott hasonló céllal tevékenykedő szervezetek működési területének a parkerdőre történő kiterjesztésére. A ... *parkerdőhöz* csatlakozó kiskerti övezetben az Almafákért Kertbarát Egyesület őrző-védő szolgálatot működtet.

A közjóléti engedélyezési tervet az előző fejezetekben ismertetett célok és körülmények, a meglévő adottságok, az erdőgazdálkodó szándékai és elvárásai alapján állítottam össze.

4.1. Területfelhasználási terv

A tervezési terület az erdőtörvény hatálya alá tartozó erdőterületeket öleli fel.

Az erdőterületek közjóléti fejlesztésével kapcsolatban az erdőgazdálkodó részéről az egyszerű, visszafogott mértékű, kevés helyszínre kiterjedő közjóléti berendezés telepítés, a hulladékgyűjtők mellőzése, a tűzrakóhelyek bejárat közeli elhelyezése fogalmazódott meg.

A fogadási területhez közvetlenül csatlakozó erdőterület a *Minta 2 A, B és TI* jelű részlet. Elhelyezkedéséből adódóan az ... *erdőtömbnek* ez a része tekintendő bejáratnak, az ehhez közeli erdőterületeken kell sűríteni a különböző erdei közjóléti létesítményeket. A koncentrált elhelyezéssel a vagyonvédelem költséghatékonyabban megoldható, az ellenőrzések könnyebbé válnak. Egy család, egy baráti társaság tagjai egymás közelében találhatnak korosztályuknak és érdeklődésüknek megfelelő szabadidős tevékenységekre alkalmas helyszíneket.

A ... *erdőtömbben* erdei kirándulóhely, erdei kilátó és erdei tanösvény típusú erdei közjóléti létesítmény kialakítása tervezett.

A következő alfejezetekben közjóléti helyszínenként mutatom be a tervezett erdei közjóléti létesítményeket.

4.1.1. Alsóerdői erdei kirándulóhely

Területe: 1,25 ha

Érintett erdőrészletek: Minta 2A, 2B, 2TI

Befogadóképessége: 20-25 fő

- A) Az ... **parkerdő** bejárat szimbolikus jelzésére **faragott faoszlop-pár** elhelyezése tervezett a jelenleg is meglévő és használt belépési ponton. Az faoszlopok egymástól való távolsága kb. 4 m, magasságuk legalább 4 m, átmérőjük 50-60 cm legyen. A kérgezett, felületkezelt tölgy oszlopokon az ... **parkerdő** neve jelenjen meg (oszloponként egy-egy szó függőleges felirattal). A bejáratot szimbolizáló faoszlop-pár EOY koordinátái:
X: ... , Y: ...
- B) **Gyalogos fahíd** építése az oszlop-pár között, az erdőterületet határoló földárak fölött. Hossza 3 m, szélessége 1,2 m, egyoldali fakorlással.
- C) **Térképes tájékoztató tábla** elhelyezés a faragott faoszlop-pár közelében, az ösvény mellett. Mérete: 120*75 cm. Javasolt tartalma: köszöntés, az erdőtömb rövid szöveges bemutatása, erdei közjóléti létesítményei és nyomvonalai térképen ábrázolva. A tábla másik oldalán az erdei viselkedési szabályok bemutatása, figyelemfelhívás az erdőben való saját felelősségen alapuló tartózkodásra és eszközhasználatra vonatkozóan, továbbá a rongálások büntetőjogi következményeire.
- D) A bejáratától kb. 50 m-re olyan közel vízszintes, kevés cserjével fedett felszín kezdődik, ahová az alábbi erdei közjóléti berendezések elhelyezésével alakítandó **ki az erdei kirándulóhely központi helye**, mintegy 1,25 ha-os területen. Ez a terület már magába foglalja az erdőrészlet szélétől kezdődően a bejárat környéki felszín is. A helyszínt eléri a bejárat irányából érkező turistaút és futófolyosó, amelyek ezen a helyszínen el is ágaznak és haladnak tovább az erdőtömb belső részei felé. A bejáratától kezdődően, valamint a turistaút elágazásának közelében padok elhelyezése tervezett. Az egyes erdei közjóléti berendezések térbeni elhelyezkedését a mellékelt **Alsóerdői erdei kirándulóhely** c. erdészeti térképen ábrázoltam.
Az erdei kirándulóhely súlypontjának EOY koordinátái: X: ... , Y: ...

A kihelyezésre tervezett erdei közjóléti berendezések típusai, mennyiségük:

- 4 db erdei bútor garnitúra, térképi jele: **ga**
- 4 db pad, térképi jele: **pa**
- 2 db tűzrakóhely, térképi jele: **tu**
- 1 db védőház 10 m²-es alapterülettel, térképi jele: **ve**
- 1 db tájékoztató tábla [a C) pontban bemutatott térképes tájékoztató tábla], térképi jele: **ta**
- 2 db hulladékgyűjtő, térképi jele: **hu**

Az erdei kirándulóhely tervezett közjóléti berendezéseinek EOY koordinátái:

Térképi jel	EOV X	EOV Y
ga1	...	...
ga2	...	...
ga3	...	...
ga4	...	...

<i>pa1</i>	...	...
<i>pa2</i>	...	...
<i>pa3</i>	...	...
<i>pa4</i>	...	...
<i>tu1</i>	...	...
<i>tu2</i>	...	...
<i>ve1</i>	...	...
<i>ta1</i>	...	...
<i>hu1</i>	...	...
<i>hu2</i>	...	...
gyalogos fahíd	...	...

Az erdei közjóléti berendezések kihelyezése előtt itt is elvégzendő a szükséges mértékű cserjeirtás, majd későbbiekben a rendszeres kaszálás. Ennek felszíne **600 m²**.

- E) A bejárat és az erdei kirándulóhely a **Minta 2 A, B és TI** jelű erdőrészletben kerül kialakításra.

A tervezett erdei közjóléti létesítmény helyén lábon álló száraz vagy csúcsszáradt idős akácok találhatók, amelyek baleseti veszélyforrást jelentenek. Ezeket óvatos döntéssel (a maradó növényzet kímélete fontos) ki kell vágni, tuskóik felszínét terepszint alá kell süllyeszteni. Mennyiségük: **18 db**, az együttes fatömeg **27,5 m³**. A második korona-szintben meglévő gyertyánok, juharok miatt várhatóan nem keletkezik záródáshiány, nem lesz szükség növényültetésre.

4.1.2. **Magas-dombi** kilátó

Területe: **0,15 ha**

Érintett erdőrészletek: **Bé 3B, 3J**

Befogadóképessége: **15-20 fő**

A bejáratától és az erdei kirándulóhelytől mindössze 300 m-re tervezett kilátó a gyalogos közlekedési lehetőségek fontos találkozási és elágazási pontja (futófolyosó, tanösvény, turista-utak), a parkerdőt felkeresők jelentős része megfordul itt, a turistautakon áthaladók érintik ezt a helyet. A helyszín környezetétől 15-20 m-rel magasabb térszintű, kb. 400 m² kiterjedésű. A rajta álló fák magassága 8-10 m, növekedési erélyük a gyenge termőhelynek köszönhetően igen mérsékelt. A helyszín adottságaiból és jelenlegi kirándulói forgalmából adódóan erdei kilátó építésére alkalmas, amelynek legfelső járósíntje minimum 10 m-re legyen a talajfelszíntől. A környező domborzatból adódóan a tervezett kilátóból feltáruló panoráma 220-250 fokos szögben fogja biztosítani a környező táj 10 km távolságon felüli megfigyelésének lehetőségét, természetesen csak tiszta időben.

Az erdei kilátó építési engedélyköteles létesítmény, ezért létesítését – műszaki szempontból - engedélyeztetni kell az illetékes építésügyi hatóságnál. Erdőterületen történő elhelyezkedése miatt engedélyköteles erdészeti létesítménynek minősül, ezért az erdésznek az illetékes erdészeti hatósághoz erdő igénybevétele érdekében engedélyezése iránti kérelmet kell benyújtania. Az erdei kilátó csak jogerős építési engedély és az erdészeti hatóság jogerős erdő igénybevételi engedélye alapján valósítható meg.

Az erdei kilátó közelében, attól 10-20 m-re további erdei közjóléti berendezések kihelyezésével biztosítani kell a pihenési, várakozási, ismeretszerzési lehetőségeket. Ezek összessége az erdei kilátóval együtt alkotják a kilátó típusú, **Magas-dombi** kilátó elnevezésű erdei közjóléti létesítményt.

A *Magas-dombi* kilátó súlypontjának EOY koordinátái: X: ... , Y: ...

A kihelyezésre tervezett erdei közjóléti berendezések és azok mennyisége:

- 1 db erdei kilátó, térképi jele: *ki*
- 3 db erdei bútor garnitúra, térképi jele: *ga*
- 2 db pad, térképi jele: *pa*
- 1 db tájékoztató tábla, térképi jele: *ta* Mérete: 120*75 cm, interaktív kivitelű

A *Magas-dombi* kilátó tervezett erdei közjóléti berendezéseinek EOY koordinátái:

Térképi jel	EOV X	EOV Y
<i>ki</i>	...	...
<i>ga1</i>	...	...
<i>ga2</i>	...	...
<i>ga3</i>	...	...
<i>pa1</i>	...	...
<i>pa2</i>	...	...
<i>ta</i>	...	...

Miután a *Bé 3B és 3J* jelű erdőrészletek fokozottan tűzveszélyes állományok, ezért ezekben az erdőrészletekben tűzrakóhely nem létesíthető!

Az erdei közjóléti berendezések kihelyezése előtt itt is elvégzendő a szükséges mértékű cserjeirtás, majd későbbiekben a rendszeres kaszálás. Ezek együttes felszíne *900 m²*.

A tervezett erdei kilátó megépítése érdekében *X* db fa kivágására van szükség. A fakitermelés szükségességét, annak mértékét az erdő igénybevételeének engedélyezése iránti kérelemben szerepeltetni kell [Evt. 41. § (2) bek. c) pont].

Az egyes erdei közjóléti berendezések térbeni elhelyezkedését a mellékelt *Magas-dombi kilátó* című erdészeti térképen ábrázoltam.

Az erdei kilátó építési engedélyezési tervét *XY* építésztervező összeállította. Az erdei kilátó rövid műszaki leírása, műszaki vázlattervei (alaprajz, homlokzatok, metszetek) a Mellékletek között megtalálhatók.

4.1.3. Erdőismereti tanösvény

Hossza: *2.450 fm*

Érintett erdőrészletek: *Minta 2C, 2D, 2 TI, 2 ÚT₂; Bé 3K, 3J, 3 ÚT₂, 3 NY*

Befogadóképessége: *30 fő*

Napjaink öröndetesen terjedő szabadidős tájékoztatási formája a tanösvény, amelyen haladva kirándulás közben érdekes és értékes információkkal lehetünk gazdagabbak, ráirányítja figyelmünket környezetünk látnivalóira.

A ... *erdőtömb* területén meglévő földutak, nyiladék, futófolyosók *Erdőismereti tanösvény* című erdészeti térképen ábrázolt szakaszain önmagába visszatérő erdei tanösvény kialakítását terveztem, nyomvonalának hossza *2.450 fm*.

A tanösvény kezdő- és egyben végpontjának EOY koordinátája: X: ... , Y: ...

A tanösvény töréspontjainak EOY koordinátái: *Felsorolás*

Az erdei tanösvény neve: *Erdőismereti tanösvény*.

Indulási pontja a bejárat mögött, attól 50 m-re van, itt kell elhelyezni a tanösvény egészét bemutató táblát (térképi jele: *1*).

MINTADOKUMENTÁCIÓ

Ezen túlmenően a nyomvonal mellett 7 db tanösvény állomás kialakítása tervezett 1-1 db tájékoztató tábla (térképi jele: **2 3 ... 8**) kihelyezésével.

A tanösvény állomásokon 1-1 db **60*80** cm táblaméretű tanösvény-tábla helyezendő el egy vagy kétoldalas kivitelben. A kétoldalas kivitel esetében ügyelni kell a megfelelő terepi elhelyezésre (tudatosodjon az érdeklődőben, hogy a tábla mindkét oldala tartalmaz információkat).

Mindegyik táblán szerepeljen a tanösvény neve és természetesen az adott állomás témájának közérthető bemutatása.

A tanösvény tábla szövege egyszerű, lényegre törő, rövid legyen, melyet színes ábrákkal, fotókkal tagolni kell. A szöveget az adott témában jártas szakember bevonásával pedagógus vagy kommunikációs szakember állítsa össze.

A tanösvény állomások tervezett témái:

- *a tanösvény és az ... erdőtümb bemutatása*
- *az erdész szerepe az erdőben*
- *az erdő közjóléti szerepe*
- *az erdőkezelés szükségessége*
- *a folyamatos erdőborítás bemutatása*
- *az erdő fafajai*
- *az erdő madarai*
- *az erdő vadjai.*

A tanösvény nyomvonala mellett a tanösvény-állomásokon túlmenően:

- 2 db erdei bútor garnitúra, térképi jele: **ga** és
- 2 db pad, térképi jele: **pa**

is kihelyezésre kerül.

Az **Erdőismereti** tanösvény tervezett erdei közjóléti berendezéseinek EOY koordinátái:

Térképi jel	EOV X	EOV Y
1	...	...
2	...	...
3	...	...
4	...	...
5	...	...
6	...	...
7	...	...
8	...	...
ga1	...	...
ga2	...	...
pa1	...	...
pa2	...	...
nyomvonal	2450 m; törésponti koordináták:	
	...	...
	...	...
	...	...
	...	...
	...	...
	...	...

4.1.4. Közjóléti irányítórendszer

A ... *parkerdő* területén a meglévő és a tervezett **közjóléti nyomvonalak elágazási pontjaiban** a továbbhaladási lehetőségek egyértelműsítésére jelzések elhelyezése szükséges.

Ezek a jelzések egyrészt az adott közjóléti nyomvonal (pl. tanösvény, vagy futófolyosó) fatörzsre festett jele melletti, a továbbhaladás irányát mutató, szintén fatörzsre festett nyilakból, másrészt **irányító táblák kihelyezéséből** álljanak.

A fatörzsre festett nem turistaút jelek **15*12** cm-es fehérre festett alapon jelenjenek meg, amelyhez irányjelzés esetén **12** cm-es oldalú, szintén fehérre festett szabályos háromszöget kell illeszteni. A tervezett tanösvény jele zöld T betű, a futófolyosó jele futó emberalakot ábrázoló piros piktogram legyen. A turistautak jelölésére a hazánkban általánosan elterjedt és meghonosított szabványra (MSZ 20587/2-1988) épülő jelzésrendszert kell használni. A jelzéseket általában 50-200 m-enként célszerű elhelyezni, jól látható helyen, oly módon, hogy egyik jeltől a következő látható vagy követhető legyen. Összességében **25,5** km hosszban szükséges a jelzések felfestése.

Azokban az elágazási pontokban, ahol az elérendő célokat, valamint azok távolságát is jelezni szeretnénk, irányítótáblák kihelyezésére van szükség. Az irányító tábla mérete: **15*53** cm, (**15*40** cm téglalap és a rövidebbik oldalára állított **15** cm oldalhosszúságú szabályos háromszög 13cm-es magassága), egyik vége csúcsban végződik.

Az irányító táblán az adott nyomvonal(ak) jelen túlmenően a legközelebbi közjóléti helyszín neve és távolsága szerepeljen festett és/vagy vésett kivitelben. Az irányító táblákat vagy keresztfával ellátott és földbe ástott 8-10 cm átmérőjű faoszlopon 1,8-2,3 m magasságban, vagy rugalmas rögzítéssel kell elhelyezni egy-egy fán 2,5-3,0 m magasságban oly módon, hogy az könnyen észrevehető legyen, a továbbhaladás irányába mutasson. Összességében **17** helyszínen kell 1-1 db irányító táblát kihelyezni, ezek helyeit és EOVS koordinátáit a térképmellékletek között elhelyezett Közjóléti feltárás c. tervtérkép ábrázolja.

4.2. Közjóléti feltérési terv

A ... *erdőtömb* jelenleg turistautak és futófolyosók hálózák be, ezek ismertetése a 3.2 fejezetben található. A meglévő közjóléti nyomvonalakhoz kapcsolódóan a ... *parkerdő* meglévő földútjait, nyiladékait felhasználva további nyomvonalak kialakítását tartom szükségesnek.

A nyomvonaltervezetek új nyomvonalképzést nem igényelnek, ám a meglévő földutak, nyiladékok egyes szakaszai felhagyottak, ott szükség lesz cserjeirtásra, a behajló ágak visszavágására, útprofil igazításra. Ezek mennyisége: 550 fm.

A tervezett közjóléti nyomvonalakon az eddig meglévő felületstabilizáláson, murvázáson kívül újabb szakaszokon nem terveztem burkolatképzéseket. A meglévő burkolatok üzemeltetés szerinti fenntartásán túlmenően többlet burkolatképzési munkára nem lesz szükség.

VAGY

A tervezett közjóléti nyomvonalak egy részén az elsaradás megelőzése, az időjárástól független használhatóság biztosítása érdekében folyamatos szemeloszlású zúzalékburkolat vagy kéregörlemény burkolat készítés tervezett 1,5 m szélességben és 15 cm vastagságban. Ezek együttes hossza: ... fm, helyeit a Közjóléti feltérési c. tervtérkép ábrázolja a szakaszhosszak, a kezdő- és végpont, a töréspontok EOY koordináták szerinti megadásával. *Fokozottan használt közjóléti nyomvonalak esetében erdőben szilárd burkolatként esetleg tervezhető a térkő, vagy a beton, de aszfaltburkolat nem! Amennyiben a burkolt nyomvonalak szélessége meghaladja a 2 m-t, akkor azok megvalósításához az erdészeti hatóság erdő igénybevételi engedélyére van szükség!*

4.2.1. Gépkocsi közlekedés

A ... *erdőtömb* területén a közcélú gépkocsi közlekedést a zártkertekhez csatlakozó, eddig is engedett használaton túlmenően a továbbiakban sem szabad megengedni. A kihelyezett „Behajtani tilos” táblák ellenére mégis előfordul a gépjárművek erdőterületre való illegális behajtása. Ezt több-kevesebb sikerrel sorompó alkalmazásával igyekezik megakadályozni az erdőgazdálkodó. Javaslom a sorompóhasználat (folyamatos zárva tartás) hatékonyabbá tételét, továbbá újabb sorompók kihelyezését.

4.2.2. Gyalogos, kerékpáros, lovas közlekedés

Az Országos Kéktúra a *Bé 1 ÚT – 4 ÚT₂ – 5 NY* részletekben, összességében 5,6 km hosszban 2-4 m széles, egyenes, jól belátható nyomvonalakon halad. Ezen a szakaszon megengedhető a kerékpározás, sőt a *Bé 5 NY* jelű, 3,1 km hosszú szakaszon a lovaglás is. Ebből adódóan az Evt. 91. § (1b) bekezdés értelmében ezeken a szakaszokon el kell készíteni a kerékpáros és lovas alakot tartalmazó jelzéseket. A többi turistaút szakaszokon veszélyesnek ítélem az együttes használatot, ezért ott az együttes használat lehetőségére feljogosító kerékpáros és lovas jelöléseket nem szabad kihelyezni.

VAGY

A meglévő turistautak keskeny és nehezen belátható erdei utakon és nyiladékokon, valamint ösvényeken haladnak, így azokon a kerékpározást, a lovaglást nem javaslok megengedni. Az együttes használat veszélyeztetné a látogatók életét és testi épségét. Ebből kiindulva nem szabad az ... *erdőtömb* turistaútjain az Evt. 91. § (1b) bekezdés szerinti, az együttes használat lehetőségét biztosító megjelöléseket elkészíteni.

Állami tulajdonú erdőterületről lévén szó az erdőben a turistautakon kívül nem kell jelölni a kerékpározható, a lovagolható, valamint az erdészeti feltérési hálózat részein sport vagy turisztikai célú, lóval vontatott jármű közlekedésére alkalmas nyomvonalakat, mivel az ilyen jellegű használatra az Evt. 91. § (1) bekezdése bizonyos korlátozások mellett lehetőséget ad.

A bejárat – *Magas-dombi* kilátó közötti nyomvonal, továbbá az *Erdőismereti* tanösvény nyomvonala murvázott, kiépített parkerdei útnak minősül, rajtuk turistaút jelzés nincs és nem is terveztem. Miután ezeken jelentős lesz a kirándulói gyalogos és kerékpáros forgalom, nem szabad lovaglás céljára is igénybe venni, amely az Evt. 91. § (6) bekezdése alapján jelölés hiányában megakadályozható Ezeket a nyomvonalakat lóval vontatott járművel semmilyen feltétellel sem szabad igénybe venni [Evt. 91. § (7) bekezdés].

Az ismeretanyag átadásán túlmenően az erdei tanösvény is betölt közjóléti feltárási szerepet. A meglévő és tervezett közjóléti nyomvonalakat a Közjóléti feltárás című térképeken ábrázoltam.

4.3. Az erdei közjóléti berendezések fenntartása, kezelése

Az erdei közjóléti berendezések fából készülnek, szabadtéren vannak, így nagyon lényeges azok jó minőségű faanyagból való készítése, felületkezelése, évenkénti visszatéréssel történő karbantartása. A berendezés kihelyezése előtt a földbe kerülő farészeket égetéssel vagy telítéssel konzerválni kell.

A fenntartás, karbantartás során elsősorban a következőkre kell figyelemmel lenni:

- balesetveszélyessé váló erdei közjóléti berendezés azonnali javítása vagy cseréje
- rongálások, kezdődő meghibásodások gyors javítása az állagmegóvás érdekében (tűzrakóhelyeknél is!)
- elhasználódott vagy tönkretett és ezáltal funkcióját veszített berendezés cseréje
- fafelületek két évente történő favédőszeres kezelése.

Az erdei közjóléti berendezések kialakítása során erdőbe illő, egységes megjelenési forma alkalmazására kell törekedni, rajtuk a helyben használatos motívumok megjeleníthetők.

A közjóléti helyszínek az időjárás függvényében rendszeresen kaszálandók, a levágott hosszú szálú fűvet össze kell gyűjteni és el kell szállítani. A sétautakba belógó, a parkerdei táblák elé hajló ágrészek vagy magas lágyszárú növények visszavágását sem szabad elhanyagolni.

A hulladékgyűjtők ürítésének gyakoriságát a látogatottság függvényében kell elvégezni. Ezzel párhuzamosan az elszórt szemetet is gyűjtsék össze.

Lehetőség szerint a tűzrakóhelyeken folyamatosan biztosítandó a tüzelésre alkalmas fa (ha onnan más célú felhasználásra várhatóan nem hordják el). Ha a helyi adottságok ezt lehetővé teszik, akkor akár némi térítési díj ellenében biztosítható a tűzgyújtásra alkalmas fa.

Fontos a tűzgyújtás szabályait tartalmazó figyelmeztető tábla folyamatos megléte (a tűzrakó helyek környezetében, valamint a bejáratnál) és annak folyamatos aktualizálása (a tűzgyújtást a kijelölt tűzrakóhelyeken csak a tűzgyújtási tilalom elrendelésének időszakában tiltsa a rajta lévő szöveg). A fenntartó saját érdekére való tekintettel is nagyon lényeges a tűzgyújtási tilalom fokozott betartatása.

MELLÉKLETEK